

Ἐκκλησία Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος
Ὁμιλία στὸν Συνοδικὸ Ἐσπερινὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου
Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίας Παρασκευῆς Μοναστηρακίου Ἀθηνῶν
Τετάρτη, 29.6/12.7.2016

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γιὰ τὴν Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας

† Ἐπισκόπου Γαρδικίου Κλήμεντος
Γραμματέως τῆς Ἱεράς Συνόδου

*Μακαριώτατε·
Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς·
Σεβαστοὶ Πατέρες·
Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·*

Ὁτιμώμενος σήμερα ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ Φωτιστὴς τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἰδρυτὴς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν, μᾶς προσκαλεῖ κατὰ τὴν παροῦσα προσευχητικὴ συναξί μας σὲ μία πνευματικὴ ἀνάτασι· ὑπὸ τὴν ἰδική του χειραγωγία θὰ ἀναφερθοῦμε σὲ ἓνα ιδιαίτερα κρίσιμο καὶ ζωτικὸ θέμα: στὴν θέσι του γιὰ τὴν Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας – σχεδὸν ἐπιγραμματικὰ βέβαια καὶ ὄχι ἐξαντλητικὰ– ἢ ὅποια πάντοτε, ἀλλὰ ἰδίως στὴν σύγχρονη ἐποχὴ ἔχει κεντρικὴ σημασία καὶ ἐνδιαφέρει ἄμεσα τὸ ἀληθινὸ της νόημα, ἡ ἔννοια καὶ ἡ σημασία της, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπικαλούμεθα τὴν ὑπομονετικὴ προσοχή σας.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν θεολόγος τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας. Ὡς ὀργανωτὴς τῆς Ἐκκλησίας, προσπάθησε μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις νὰ πραγματώσῃ καὶ διαφυλάξῃ τὴν Ἐνότητα Αὐτῆς. Ἡ δὲ ἀκαταπόνητη δρᾶσις του ἦταν οὐσιαστικὰ ἓνας διαρκὴς ἀγῶνας γιὰ τὴν Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας¹. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος ἐνδιαφερόταν ὑπερβολικὰ γιὰ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀγάπη στὴν ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν στὶς τοπικὲς Ἐκκλησίες, τὶς ὁποῖες ἴδρυε καὶ φρόντιζε, ἀλλὰ παρουσίαζαν συχνὰ προβλήματα καὶ ἔριδες. Γι' αὐτὸ καὶ ἀναφωνεῖ μὲ ἀληθινὴ ἀνησυχία καὶ πατρικὸ ἐνδιαφέρον:

«**Τίς** ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ; **Τίς** σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;»². «**Ἡ** μέριμνα πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν» ἀποτελοῦσε τὴν καθημερινή του ἐγνοια, τὴν συνεχῆ του ἀγωνία καὶ τὴν προτεραιότητα τῆς ἀποστολικῆς διακονίας του.

Ἡ Ἐκκλησία ὡς κοινωνία ὁσων πιστεύουν καὶ ὁμολογοῦν τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ ὡς Θεὸ καὶ Σωτῆρα καὶ ζοῦν σύμφωνα μὲ τὶς ἅγιες Ἐντολές Του, ἔχει ὡς βασικὸ καὶ οὐσιῶδες γνώρισμα τῆς ἐν Χριστῷ Ἐνότητος³.

Ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἀπόστολο ὡς «οἶκος Θεοῦ», «στύλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας»⁴, βρῆκε τὴν πιδὸ κατάλληλη καὶ τέλεια περιγραφή τῆς ὡς «Σῶμα» μὲ «Κεφαλὴ» τὸν Χριστό⁵.

Στὸν χαρακτηρισμὸ αὐτὸ ἐκφράζεται μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο ὁ στενότατος σύνδεσμος τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ μυστήριον τῆς Σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ ταυτίζεται μὲ αὐτό⁶. Διό-

1. Παναγιώτου Μπρατσιώτου, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, Ἐν Ἀθήναις 1959, σελ. 6.

2. Β' Κορ. ια' 29.

3. Βασιλείου Ἰωαννίδου, Ἡ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, Ἀθήναι 1957, σελ. 5.

4. Α' Τιμ. γ' 15.

5. Βλ. Ἐφ. α' 23, Κολ. α' 18 καὶ β' 17, Α' Κορ. ιβ' 12.

6. Ἱερομ. Ἀθανασίου Γιέβτιτς, Ἡ Ἐκκλησιολογία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου κατὰ τὸν Ἱερὸ Χρυσόστομο, ἐκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 1984, σελ. 93-94.

τι στο μυστήριο τῆς Ἐνανθρωπήσεως, ὁ Θεὸς ἐμφανίσθηκε με Σάρκα καὶ ἔκανε τὴν Ἐκκλησία Σῶμα Του, κατὰ τὴν θαυμάσια Χρυσοστομικὴ ρῆσι: **Ἐ** Χριστὸς σαρκωθείς «Ἐκκλησίας σάρκα ἀνέλαβε»⁷, γινόμενος Ἀπαρχὴ καὶ Κεφαλὴ Αὐτῆς.

Ἐπομένως, ἡ Ἐκκλησία νοεῖται **α)** ὡς ζῶν ὀργανισμὸς, τοῦ ὁποῦ τοῦ μέλη τελοῦν σὲ ἀλληλεξάρτησι καὶ ἀμοιβαιότητα μεταξὺ τους, **β)** ὅτι κεφαλὴ τους εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Σωτῆρας τοῦ Σώματος Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ **γ)** ὅτι τὰ μέλη τοῦ Σώματος μαζί με τὴν Κεφαλὴ ἀποτελοῦν ἓνα ἐνιαῖο καὶ ἀδιάσπαστο σύνολο⁸.

Ἐκ τούτων συνάγεται, ὅτι ὁ Χριστὸς μας εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀγιότητος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι γενικὰ εἶναι «πάντων αἴτιος τῶν ἀγαθῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ»⁹, καθὼς καὶ τὸ θεμέλιο καὶ ἡ οὐσία τῆς Ἐνότητος τοῦ Θεανθρωπίνου Σώματος Του¹⁰.

Ἐ Χριστὸς, ὡς Κεφαλὴ, ἀποτελεῖ τὸ κέντρο καὶ τὴν αἰτία τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐνότητος ὄλων τῶν μελῶν τοῦ Σώματος Του, τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ μὴ διαιροῦνται καὶ σκορπίζονται, ἀλλὰ νὰ ζοῦν, ὅπως ἀναφέραμε, με ἀλληλεγγύη καὶ ἀμοιβαιότητα.

Ἄέγει ἐπ' αὐτοῦ παραστατικὰ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος:

«**Ἐ**ταν μία ἄκανθα κεντᾷ τὸν πόδα, ὅλον τὸ σῶμα αἰσθάνεται τὸν πόνον καὶ μεριμνᾷ δι' αὐτόν: τὰ νῶτα λυγίζου ἀπὸ τὸν πόνον, ἡ κοιλία συστελλεται, αἱ χεῖρες σπεύδου νὰ ἐξαγάγουν τὴν ἄκανθαν, οἱ ὀφθαλμοὶ προσέχου καὶ ὅλη ἡ κεφαλὴ κύπτει ἐπάνω εἰς τὸ μέρος τοῦ πόνου. **Ἐ**μοίως, ὅταν λόγου χάριν στέφανος δόξης περιβάλη τὴν κεφαλὴν, ὅλον τὸ σῶμα ἀκτινοβολεῖ καὶ δοξάζεται: τὸ στόμα ὀμιλεῖ, οἱ ὀφθαλμοὶ εὐφραίνονται καὶ τὸ πρόσωπον ὅλον γελά»¹¹.

Ἐτέοια εἶναι ἡ Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας με τὸν Χριστὸ καὶ

7. PG 52, στλ. 429: Ὀμιλία πρὸ τῆς ἐξορίας, β'.

8. Ἰωάννου Καραβιδοπούλου, Ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, στὸ Τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία, Σεμινάριον Θεολόγων Θεσσαλονίκης – 3, Θεσσαλονίκη 1968, σελ. 34-35.

9. Ἰ. Θεοφυλάκτου Ἀχρίδος, PG 124, στλ. 1116C: Πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς Ἐξήγησις. Βλ. καὶ Ἰ. Χρυσοστόμου, PG 61, στλ. 71: Ὑπόθεσις τῆς πρὸς Κορινθίους πρώτης Ἐπιστολῆς, Ὀμιλία Η'.

10. Ἰερομ. Ἀθανασίου Γιέβτιτς, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 103.

11. Τὸ παράθεμα στὸ Βασιλεῖο Ἰωαννίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 13.

ὄλων τῶν πιστῶν μεταξύ τους καὶ μὲ τὸν Χριστό: «οἱ πολλοὶ ἐν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη»¹² [οἱ πολλοὶ ἀποτελοῦμε ἓνα σῶμα ἐν Χριστῷ καὶ ὁ κάθε ἓνας εἴμεθα μέλη ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου].

Τί δὲ σημαίνει τὸ συνεχῶς ἐπαναλαμβανόμενο ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἀπόστολο «ἐν Χριστῷ»; **Ὅ**τι ἐντὸς Αὐτοῦ τὸ κάθε μέλος, ὁ κάθε Χριστιανὸς ζῆ καὶ δραστηριοποιεῖται, ὅτι ὅλοι εἶναι ἓνας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἡ Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας θεμελιώνεται στὸν Θεάνθρωπο καὶ ὅτι ἐφ' ὅσον ἓνας Χριστὸς ὑπάρχει, μία μόνον Ἐκκλησία δύναται νὰ ὑπάρχη¹³ καὶ ὄχι πολλές.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῆται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι «Σῶμα Χριστοῦ», ὅπως ἐξηγεῖ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, «κατὰ τὴν μετάληψιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»¹⁴. **Ἡ** Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ Ἀγάπη καὶ ἡ Κοινωνία Του, ἡ ὅπως λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, «ἡ πραεῖα αὔρα τοῦ Πνεύματος»¹⁵, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο πραγματοποιεῖ καὶ συγκροτεῖ τὴν Ἐνότητα στὴν Ἐκκλησία.

Ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν πτώσι μόνον διαιρέσεις καὶ διασπάσεις εἶναι ἱκανὸς νὰ δημιουργήσῃ. **Ἐ**κεῖνο ποὺ δημιουργεῖ ὄντως Ἐνότητα εἶναι τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, διότι Αὐτὸ εἶναι ὁ συνεκτικὸς δεσμὸς τῆς Ἐκκλησίας. **Τ**ὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον δημιουργεῖ κοινωνία καὶ ἁρμονία χαρισμάτων· Αὐτὸ εἶναι τὸ «Ζωοποιόν», κατὰ τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως, διότι μόνον Αὐτὸ δημιουργεῖ ἐνότητα, ἐδραιώνει εἰρήνην, φέρει ἀγάπη, ἐγκαθιδρύει δικαιοσύνην, ἀνακαινίζει τὴν καρδιά, φωτίζει τὸν νοῦ, διακηρύσσει τὴν Ἀλήθεια.

«Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον», ὅπως παρατηρεῖ ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων, εἶναι «τὸ δοτικὸν καὶ παρεκτικὸν πάντων τῶν ἐν (τῇ) Ἐκκλησίᾳ πνευματικῶν χαρισμάτων»¹⁶. **Γ**ιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος προτρέπει: «σπουδάζοντες τηρεῖν (νὰ φροντίζετε νὰ διατηρῆτε) τὴν ἐνότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»¹⁷.

* * *

12. Ρωμ. ιβ' 5.

13. Βασιλείου Ἰωαννίδου, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 14.

14. PG 95, στλ. 828D: Εἰς Ἐπιστολὴν πρὸς Ἐφεσίους, Κεφ. Α'.

15. PG 48, στλ. 757.

16. PG 33, στλ. 965B: Κατηχήσεις, ΙΣΤ' Φωτιζομένων.

17. Ἐφ. δ' 3.

Ποιά εἶναι τώρα τὰ κύρια γνωρίσματα καὶ οἱ παράγοντες ἐνότητος στὴν Ἐκκλησία; Ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος σὲ μία φράσι του τὰ λέγει ὅλα: «εἷς Κύριος, μία πίστις, ἐν βάπτισμα»¹⁸.

α) «Εἷς Κύριος»: Ὅπως εἶπαμε, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποτελεῖ τὴν πηγὴ καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸ Σῶμα Του καὶ Αὐτὸς τὴν Κεφαλὴ της. Καὶ καθὼς ὁ «Χριστὸς οὐ μεμέρισται» [δὲν ἔχει διαμοιρασθῆ], κατ' ὅμοιον τρόπον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποσχίζονται οἱ πιστοὶ μεταξὺ τους καὶ νὰ λέγουν ὅπως καὶ οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου: «ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ»¹⁹. Ὁ Χριστὸς θεωρεῖται «θεμέλιος»²⁰ τῆς Ἐκκλησίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι τὸ ἅγιο Εὐαγγέλιό Του, ἡ ὀρθὴ πίστις εἰς Αὐτόν, εἶναι ἡ βάσις, ἐπάνω στὴν ὁποία οἰκοδομεῖται ἡ Ἐκκλησία, κατὰ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου: «ἐπὶ ταύτῃ μου τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν»²¹. Ἡ «πέτρα» εἶναι ἡ ὀρθὴ καὶ σωτήριος Ὁμολογία τῆς Πίστεως²².

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καλεῖται ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο καὶ «ἀκρογωνιαίος λίθος», οἱ δὲ Ἀπόστολοι καλοῦνται ἐπίσης «θεμέλιον»²³, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι εἶναι οἱ αὐθεντικοὶ μεταφύτευτὲς τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ὅλου ἔργου Του· οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι εἶναι οἱ γνήσιοι φορεῖς καὶ οἱ ἀπλανεῖς ἐρμηνευτὲς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, γραπτοῦ καὶ ἀγράφου²⁴. Καὶ οἱ ἀληθινοὶ διάδοχοί τους, Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, δόθηκαν ἀπὸ τὸν Κύριο γιὰ νὰ πραγματοποιοῦν τὴν «οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» καὶ τὴν «ἐνότητα τῆς πίστεως»²⁵.

β) «Μία Πίστις»: Ὁ ἕτερος παράγων ἐνότητος εἶναι ἡ μία πί-

18. Ἐφ. δ' 5.

19. Α' Κορ. α' 13.

20. Α' Κορ. γ' 11.

21. Ματθ. ιστ' 18.

22. Βλ. Ἱ. Χρυσοστόμου, PG 59, στλ. 128· Ἁγίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, PG 90, στλ. 93D. Βλ. ἐπίσης ἐνδεικτικὰ Παναγιώτου Μπρατσιώτου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 7, Ἱερομ. Ἀθανασίου Γιέβτιτς, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 163.

23. Ἐφ. β' 20.

24. Βλ. Παναγιώτου Μπρατσιώτου, ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 8, 13.

25. Ἐφ. δ' 13.

στις, δηλαδή ή πιστευτέα διδασκαλία, ή όμολογία τής πίστεως, ή «ύγιαίνουσα διδασκαλία». **Ἡ** μέριμνα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου γιά νά μή νοθευθῆ ή πίστις ἦταν συνεχῆς καί δαρκῆς. **Γι'** αὐτό προτρέπει τὸ γνωστόν: **«στήκετε (σταθεῖτε σταθεροί) καί κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἅς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν»²⁶**, καί **«στέλλεσθαι ὑμᾶς (νά ἀποφεύγετε) ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καί μή κατὰ τὴν παράδοσιν»²⁷.**

Καί δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς αὐτό, ἀλλὰ προβαίνει ἀκόμη καί σὲ ἀναθεματισμὸ ὅποιου ἀποπειρᾶται νά διαστρέψῃ τὸ Εὐαγγέλιό του: **«ἀλλὰ καί ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζεται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω»²⁸** [ἀλλὰ καί ἂν ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἢ κάποιος ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ σᾶς κηρύξῃ διαφορετικὸ εὐαγγέλιο ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ σᾶς κηρύξαμε, αὐτὸς ἅς εἶναι ἀνάθεμα]· καί ἄλλοτε: **«τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες καί μή ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι τῷ αὐτῷ νοί καί τῇ αὐτῇ γνώμῃ»²⁹.**

Ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου, ὅπως φαίνεται καί σὲ πολλὰ ἄλλα σημεῖα τῶν Ἐπιστολῶν του, δὲν ἦταν θεωρητικὴ ἢ Ἐνότη-τα τῆς Ἐκκλησίας δοκιμαζόταν τότε ἀπὸ τοὺς Ἰουδαῖζοντες, μερίδος τῶν ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι καλοῦνται ψευδάδελφοι καί ἐπέφεραν ταραχὴ καί διαίρεσι, διότι ἐπέμεναν στὴν τήρησι τῶν διατάξεων τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου ἀκόμη καί ἀπὸ τοὺς ἐξ ἐθνῶν Χριστιανούς, σὰν νά μή ἐδικαιώνοντο ἐκεῖνοι μόνον διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως καί τῆς σωτηρίου χάριτος, ἢ ὁποία ἐκπήγασε ἀπὸ τὸν Ζωοποιὸ Σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος καί Λυτρωτοῦ ἡμῶν³⁰.

Ἁ Ἅγιος Ἀπόστολος στρέφεται ἐναντίον ὄσων «περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν»³¹, ἀφοῦ ἀπέρριψαν τὴν «ἀγαθὴν συνείδησιν»,

26. Β' Θεσ. β' 5.

27. Β' Θεσ. γ' 6.

28. Γαλ. α' 8-9.

29. Α' Κορ. α' 10.

30. Βλ. Βασιλείου Ἰωαννίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 6-7.

31. Α' Τιμ. α' 19.

ἢ «ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως»³², ἢ «ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ»³³. Ὅλες δὲ αὐτὲς οἱ βαρεῖες ἐκφράσεις δὲν ἀφοροῦν μόνον ἐκτροπὴ ἀπὸ τὴν δογματικὴ διδασκαλία, ἀλλὰ ἐπεκτείνονται καὶ στὴν ἐκτροπὴ ἀπὸ τὴν ἠθικὴ διδασκαλία καὶ τὸν τρόπο ζωῆς³⁴.

Ὅσοι δὲν διακρατοῦν τὴν ὑγιαίνουσα διδασκαλία εἶναι «κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν»³⁵. αὐτοὶ καλοῦνται «λύκοι βαρεῖς... μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου... ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν»³⁵. Καὶ ὁ βαθύτερος λόγος διαστροφῆς τοὺς εἶναι ὁ ἑωσφορικὸς ἐγωϊσμὸς τοὺς, ποὺ ἐκδιώκει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ μεταβάλλει τοὺς ἀνθρώπους σὲ ὄργανα τοῦ πονηροῦ, ἢ ματαιοδοξία τοὺς, ἢ ὑπερηφάνεια, ἢ φιλοδοξία, ἢ ἐριστικότητα κ.ἄ. γι' αὐτὸ καὶ ὡς ἀντιφάρμακο προτείνονται ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ πραότητα, ἡ δικαιοσύνη, ἡ εἰρήνη, ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἀγάπη³⁶.

Μὲ τοὺς πλανωμένους ὅμως καὶ ἐκτρεπομένους αἵρετικοὺς δὲν χρειάζεται ἐπίμονη συνδιάλεξις: «αἵρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται (ἔχει διαστραφῆ) ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὧν αὐτοκατάκριτος»³⁷. Μὲ τοὺς αἵρετικούς, τοὺς «δολοῦντας (νοθεύοντας) τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ»³⁸, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχη ἐνότητα, διότι ἄλλα διδάσκουν καὶ μὲ ἄλλο τρόπο κηρύσσουν ἢ ἐφαρμόζουν τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Ἐντὸς τῆς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀπαραίτητο ἅπαντες νὰ ὁμολογοῦν τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ νὰ ἔχουν καὶ νὰ διατηροῦν τὸ αὐτὸ φρόνημα³⁹. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος τονίζει: «ὁ τῆς ὑγιοῦς πίστεως καὶ τὸ βραχύτατον ἀνατρέψας, τῷ παντὶ λυμαίνεται (ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀνατρέπει/διαστρέφει καὶ τὸ ἐλάχιστο ἀπὸ τὴν ὑγιῆ πί-

32. Α' Τιμ. ζ' 10.

33. Β' Τιμ. γ' 8.

34. Βλ. Παναγιώτου Μπρατσιώτου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 10.

35. Πράξ. κ' 29-30.

36. Φιλιπ. β' 2-3, Α' Τιμ. ζ' 11, Β' Τιμ. β' 22.

37. Τίτ. γ' 10-11.

38. Β' Κορ. δ' 2.

39. Βλ. Βασιλείου Ἰωαννίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 18.

στι, καταστρέφει τὰ πάντα)... τὸ Εὐαγγέλιον ἀνέτρεψαν οἱ καὶ μικρόν τι καινοτομοῦντες»⁴⁰.

γ) «Ἐν Βάπτισμα»: Σημεῖα καὶ συντελεστὲς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦν καὶ τὰ ἱερὰ Μυστήρια, καὶ μάλιστα τὸ εἰσαγωγικόν, ἥτοι τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Πίστις ὀρθὴ καὶ ἀληθινὴ καὶ ὀρθῶς ἐπιτελούμενο ἀκόμη καὶ κατὰ τὸν τύπον ἅγιον Βάπτισμα, εἶναι ἀναπόσπαστα καὶ ἀποτελοῦν τὰ κυριώτερα καὶ θεμελιωδέστερα σημεῖα Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας⁴¹.

Αὐτὰ δὲ συνδέονται ὀργανικὰ καὶ μὲ τὴν ἔκφρασι καὶ τὸ ἀποκορύφωμα τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, τὴν Θεία Εὐχαριστία, ἡ ὁποία διατηρεῖ, τονώνει καὶ ἀνανεώνει τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς πιστοὺς, καὶ τῶν πιστῶν μεταξύ τους: «ὅτι εἷς ἄρτος, ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν»⁴².

Ἡ Θεία Εὐχαριστία ἔχει ὄντως ἐνωτικὴ καὶ ἀφομοιωτικὴ δύναμι καὶ μεταμορφώνει τοὺς πιστοὺς σὲ Σῶμα Χριστοῦ⁴³.

* * *

Πρέπει νὰ τονισθῆ, ὅτι γιὰ τὴν διατήρησι τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀπαραίτητη ἡ Ἀγάπη, ὄχι ἀπλῶς ἡ συναισθηματικὴ, ἀλλὰ ἡ «ἀγάπη τῆς ἀληθείας»⁴⁴, ἡ ἐνεργὸς ἀγάπη ὡς ἔκφρασι καὶ ἐπιβεβαίωσι τῆς ὀρθῆς πίστεως⁴⁵.

Ἐφ' ὅσον οἱ πιστοὶ ἀποτελοῦν τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι μεταξύ τους Ἀδελφοὶ καὶ ὀφείλουν νὰ ἐκφράζουν τὴν ἐνότητά τους μὲ ἀνυπόκριτη καὶ ἀνιδιοτελεῆ ἀγάπη, ὡς συμμετοχὴ στὴν χαρὰ καὶ τὴν λύπη τῶν ἄλλων⁴⁶, ὡς ἀμοιβαία ἀνοχὴ καὶ εἰρηνικὴ διάθεσι.

Ἡ Ἀγάπη καλεῖται ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἀπόστολο «σύνδεσμος τῆς τελειότητος»⁴⁷, τὰ δὲ γνωρίσματά της τὰ περιγράφει μὲ ἔξοχο καὶ

40. PG 61, στλ. 622: Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολήν, ζ'.

41. Γαλ. γ' 26-28, Α' Κορ. ιβ' 12.

42. Α' Κορ. ι' 16-17.

43. Βλ. Βασιλείου Ἰωαννίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 15.

44. Β' Θεσ. β' 10.

45. Γαλ. ε' 6.

46. Ρωμ. ιβ' 15.

47. Κολ. γ' 14.

ἀριστοτεχνικὸν τρόπον στὸν περίφημό του Ὑμνο τῆς Ἀγάπης⁴⁸. **Ἡ** ἔλλειψις τῆς ἀληθινῆς Ἀγάπης ὀδηγεῖ σὲ ψυχρότητες, σὲ διαιρέσεις καὶ γενικὰ σὲ κατάπτωσι τῶν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ζοφερᾶς ἀδελφομαχίας: «εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε»⁴⁹ [ἄν ὁ ἕνας δαγκῶνῃ καὶ κατατρώγῃ τὸν ἄλλον, προσέχετε μήπως καταφωθῆτε μεταξὺ σας]!...

Μόνον «ἡ ἀγάπη οἰκοδομεῖ»⁵⁰. **Ὁ**,τι ἐπιτελεῖται στὴν Ἐκκλησία καὶ τὸν κόσμον γενικότερα μὲ τὸ πρόσχημα τοῦ καλοῦ, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἐντὸς αὐτοῦ τὴν ἀγάπην γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπον, γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Ποίμνιο, δὲν φέρει καλὸ ἀποτέλεσμα καὶ εἶναι καταδικασμένο σὲ ἀποτυχία. **Γιὰ** τὸν λόγο αὐτὸ οἱ Ἅγιοι Πατέρες ἐπέμεναν στὸν σύνδεσμο Πίστεως καὶ Ἀγάπης, ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας: «**Τότε** γὰρ ἡ ἀληθῆς ἐνότης τῆς πίστεως, τότε ἐπιγινώσκομεν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὅταν καὶ ἐν τοῖς δόγμασιν ὀρθοδοξῶμεν καὶ τῆς ἀγάπης τὸν σύνδεσμον συντηρῶμεν. **Ἀγάπην** γὰρ ὁ Χριστός»⁵¹.

Ὁμως, ὀφείλομε νὰ παρατηρήσουμε ὅτι στὸ σημεῖο αὐτὸ χρειάζεται προσοχή. **Τὸ** ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι βεβαίως «συμφωνίας ὄνομα καὶ ὁμονοίας»⁵², ἀλλὰ μέχρις ἐκεῖ ὅπου δὲν ζημιώνεται ἡ «εὐσέβεια», δηλαδὴ ἡ ἀληθινὴ καὶ ὀρθὴ πίστις. **Διότι**, ζητεῖται ἡ «εὐσεβῆς συμφωνία»⁵³ καὶ ὄχι ἡ ἀσεβῆς σύμπνοια μὲ τοὺς αἵρετικούς. **Καὶ** μάλιστα, μεγάλη ἁμαρτία δὲν εἶναι μόνον ἡ αἵρεσις, ἀλλὰ καὶ τὸ σχίσμα, τὸ προερχόμενο ἀπὸ πλεονεξία, φιλαρχία καὶ ἔλλειψι ἀγάπης⁵⁴, καθὼς καὶ ἀπὸ ἀκάθαρτη ζωὴ λέγει χαρακτηριστικὰ γιὰ τὸ τελευταῖο ὁ Ἱ. Χρυσόστομος: «**ποι-**

48. Βλ. Α' Κορ. ιγ' 1-13.

49. Γαλ. ε' 15.

50. Α' Κορ. η' 1.

51. Ἱ. Θεοφυλάκτου Ἀχρίδος, PG 124, στλ. 1088A: Πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς Ἐξήγησις.

52. Ἱ. Χρυσοστόμου, PG 61, στλ. 616: Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολὴν.

53. Θεοδωρήτου Κύρου, PG 82, στλ. 209BC: Ἐρμηνεία τῆς πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς.

54. Βλ. Ἱ. Χρυσοστόμου, PG 62, στλ. 84-86: Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολὴν, Ὁμιλία ΙΑ', δ'-ε'.

εἰ γὰρ καὶ βίος ἀκάθαρτος σχίσματα»⁵⁵.

* * *

Ἔχει ἤδη ἀναφερθῆ, ὅτι γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἐκκλησίας, τὸν καταρτισμὸ τῶν μελῶν τῆς καὶ τὴν διασφάλισι τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως ἐδόθησαν οἱ Ποιμένες καὶ Διδάσκαλοι αὐτῆς. **Οἱ** Ἅγιοι Ἀπόστολοι ἦσαν οἱ φορεῖς καὶ φύλακες τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας⁵⁶ καὶ παρέδωσαν τὴν αὐθεντία καὶ ἐξουσία τους, τὴν Παράδοσι καὶ Παρακαταθήκη πρὸς παρέλαβαν ἀπὸ τὸν Κύριο, ἥτοι τὴν ὀρθὴ πίστι καὶ τὸν σύμφωνο πρὸς αὐτὴν τρόπο ζωῆς, στοὺς Μαθητὰς καὶ Διαδόχους τους. **Διὰ** τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἡ Χριστιανικὴ Εὐσέβεια καὶ ἡ Ἱερὰ Παράδοσις φυλάσσονται καὶ μεταδίδονται ἀδιάκοπα ἐντὸς τῆς ἱστορίας ἀπὸ τοὺς διαδόχους τῶν Ἀποστόλων, δηλαδὴ τοὺς Ἐπισκόπους.

Διὰ τῆς χειροτονίας, τῆς ἐπιθέσεως δηλαδὴ τῶν χειρῶν στοὺς χειροτονουμένους, τοὺς ὁποίους ἔκριναν πρὸς τοῦτο ἀξίους, οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ἐνεπιστεύθησαν ὄχι μόνο τὸ εἰδικὸ ἱερατικὸ χάρισμά τους καὶ τὴν πνευματικὴ ἐξουσία τους, ἀλλὰ καὶ τὸν θησαυρὸ τῆς Πίστεως καὶ τῆς ὅλης Παραδόσεως· ἐπρόκειτο οὐσιαστικὰ γιὰ μετάδοσι τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ φρονήματος καὶ βιώματος τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ παράδοσι τῆς μεθόδου θεραπείας, φωτισμοῦ καὶ θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου στὴν Ἐκκλησία. **Αὐτὸ** εἶναι τὸ νόημα τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Καθολικότητός της καὶ τῆς ἐπιτελέσεως τῆς σωτηρίου ἀποστολῆς της στὴν ἱστορία⁵⁷ μέχρι σήμερα καὶ μέχρι τῆς Δευτέρας τοῦ Κυρίου Παρουσίας.

Σύμφωνα δὲ μὲ τὸ πρότυπο τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου τῶν Ἱεροσολύμων⁵⁸, τὴν ἀνωτάτη ἀρχὴ στὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία ἐπὶ θεμάτων Πίστεως καὶ Ἦθους ἔχει ἡ ὅλη Ἐκκλησία ἐκπροσωπούμενη διὰ τῶν Προϊσταμένων της, ἥτοι πρωτίστως καὶ κυρίως τῶν Ἐπισκόπων, ἐν Συνόδῳ. **Ὅμως**, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔσχατο κριτήριον ἐπὶ θεμάτων Πίστεως εἶναι ἡ γρηγοροῦσα δογματικὴ συνείδησις

55. Βλ. Ἱ. Χρυσόστομος, PG 62, στλ. 509: Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον Ἐπιστολὴν πρώτην, Ὁμιλία Β', α'.

56. Βλ. Παναγιώτου Μπρατσιώτου, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 13.

57. Αὐτόθι, σελ. 13-14. Βλ. καὶ Ἱερομ. Ἀθανασίου Γιεβτιτς, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 161.

58. Βλ. Πράξ. ιε' 6 ἐ.

τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐν τέλει ἡ αὐθεντία καὶ τὸ ἀλάθητον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῆς Ἀληθείας⁵⁹. Ἀκόμη καὶ οἱ Σύνοδοι εἶναι παραδεκτὲς καὶ ἀποδεκτὲς ὑπὸ προϋποθέσεις. Λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος Ὁμολογητής: «Ἐκείνας οἶδεν ἁγίας καὶ ἐγκρίτους Συνόδους ὁ εὐσεβῆς τῆς Ἐκκλησίας κανὼν, ἃς ὀρθότης δογμάτων ἔκρινεν»⁶⁰.

* * *

Μακαριώτατε, ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί·

Ἡ Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, σύμφωνα μὲ τὸν μέγιστο καὶ ἀπαράμιλλο ἐκκλησιολόγο Ἀπόστολο Παῦλο, ἡ συνιστωμένη ἀπὸ τοὺς ὑπερφυσικοὺς παράγοντες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς μιᾶς Πίστεως, τοῦ ἐνὸς Βαπτίσματος, τῆς Ἀγάπης, τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἱεραρχικῆς καὶ συνοδικῆς δομῆς αὐτῆς, ἀποτελεῖ ὄντως θεία δωρεά, ἡ ὁποία ὁμως ἀπαιτεῖ θυσιαστικὴ ἀνθρώπινη συγκατάθεσι πρὸς διατήρησιν καὶ ἐνίσχυσίν της.

Ἡ Ἐκκλησία μὲ τοὺς Ἀποστόλους καὶ διαδόχους τοὺς «ὀρθοτομεῖ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας»⁶¹, δηλαδὴ μαρτυρεῖ καὶ ὁμολογεῖ τὴν Ἀλήθεια τῆς Πίστεως καὶ Ζωῆς. **Ἐνότητα** Πίστεως καὶ πληρότητα θείας χάριτος καὶ εὐλογίας ὑπάρχει μόνον ἐκεῖ ὅπου βιώνεται καὶ διακηρύσσεται ἀνόθευτη καὶ ἀδιάφθορη ἡ ἀληθινὴ πίστις καὶ μάλιστα ἐνώπιον ὄσων τὴν διασποῦν καὶ κακοποιοῦν αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν. **Αὕτη** ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν πηγὴ τῆς Ἐνότητός της⁶², χωρὶς δὲ τὴν ἀκεραία καὶ γνησία Ὁρθοδοξία δὲν ὑπάρχει οὔτε Ἐκκλησία οὔτε σωστικὴ θεία δωρεὰ κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο καὶ τοὺς μεταγενεστέρους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας⁶³.

Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἄκρως σημαντικὰ καὶ διαφωτιστικὰ ἐν ὄψει ὄσων διεδραματίσθησαν καὶ διαδραματίζονται ἐδῶ καὶ ἕναν περὶ τοῦ αἰῶνα μὲ τὴν ἐκκλησιολογικὴ αἴρεσι καὶ δὴ παναίρεσι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἡ ὁποία πλήττει καὶ καταλύει τὸ δόγμα περὶ τῆς

59. Βλ. π. Ἰωάννης Μέγιεντορφ, Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἐκδ. Ἐν πλῶ, Ἀθήνα 2010, σελ. 59-60.

60. PG 90, στλ. 148A: Περὶ τῶν πραχθέντων ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἐξορία, ἤτοι ἐν Βιζύῃ, ΙΒ΄.

61. Πρβλ. Β΄ Τιμ. β΄ 15.

62. Βλ. Ἱερομ. Ἀθανασίου Γιεβτιτς, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 163.

63. Βλ. Αὐτόθι, σελ. 170.

μοναδικότητος καὶ ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Οἰκουμενισμὸς δὲν ἐμπνέεται οὔτε καθοδηγεῖται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, δηλαδὴ τὴν Ἀλήθεια καὶ τὴν Χάρι ποὺ ὁδηγοῦν στὴν Ἐνότητα. Διότι, ἐν ὀνόματι τῆς ψευδοῦς ἐνότητος μὲ τοὺς ἑτεροδόξους-αἰρετικοὺς προέβη –διὰ τῶν ἐκπροσώπων του– ἀρχικὰ στὴν ἐορτολογικὴ διάσπασι τῶν ἰδίων τῶν Ὁρθοδόξων καὶ διὰ τρόπου αὐτοῦ ἀπέδειξε τὴν ἐκκλησιομάχο διάθεσί του.

Ὡστε, μετὰ μύριες ὅσες ἀβαρίεις καὶ προδοσίεις νὰ φθάσουν οἱ Οἰκουμενισταὶ προσφάτως διὰ τῆς ἐν Κολυμπαρίῳ ψευδοσυνόδου τους, μέσῳ τοῦ ἐγκριθέντος κειμένου τους «Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν Χριστιανικὸν κόσμον», νὰ προβοῦν οὐσιαστικὰ σὲ θεσμικὴ νομιμοποίησι-δογματοποίησι τοῦ Συγκρητισμοῦ-Οἰκουμενισμοῦ, ὅπως εἶχε ἐπισημανθῆ καὶ στὸ Μήνυμα Ἐγρηγόρσεως τῆς προσφάτου Διορθοδόξου Συσκέψεώς μας τοῦ παρελθόντος Μαΐου, ἐν ᾧ τῆς οἰκουμενιστικῆς συνόδου τῆς Κρήτης⁶⁴ διὰ τοῦ τρόπου τούτου λοιπόν, ἢ αἵρεσις, ἢ ὁποία ἐπὶ δεκαετίες διέτρεχε μολυσματικὰ τὴν ὑπαρξί τους, ἐπισημοποιήθηκε πλέον μὲ συνοδικὸ πρόσχημα, πρὸς κρίμα καὶ κατάκριμα τόσο αὐτῶν, ὅσο καὶ τῶν ἀκολούθων τους.

Ἀπορρίπτοντες ἐντόνως τὴν καθιερωθεῖσα καὶ παγιωθεῖσα αἰρετικὴ αὐτὴ ἐκτροπὴ, παραμένουμε ὀρθοδόξως «ἐν οἷς ἐμάθομεν καὶ ἐν οἷς ἐπιστώθημεν»⁶⁵, διὰ πρεσβειῶν δὲ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου καὶ διὰ τῶν εὐχῶν τῶν Ἁγίων Ὁμολογητῶν Πατέρων μας τῆς Γνησίας Ὁρθοδοξίας Χρυσοστόμου πρώην Φλωρίνης, Γλυκερίου Ρουμανίας καὶ Φιλαρέτου τῆς Ρωσικῆς Διασπορᾶς εἶθε νὰ διαφυλάξουμε καὶ ὑπηρετήσουμε ἕως τέλους τὴν θεία Ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ ἀξιοθοῦμε τῆς αἰωνίου Ἐνότητος καὶ Δόξης τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν!

⁶⁴. Βλ. Μήνυμα Ἐγρηγόρσεως καὶ Πιστότητος εἰς τὴν «Ὁρθὴν τῆς Πίστεως Ὁμολογίαν» τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος, 16/29.5.2016: Ἡ «Υγιαίνουσα Διδασκαλία» τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων καὶ τῶν Συνόδων καὶ ἡ λεγομένη Μεγάλῃ Σύνοδος τῶν Οἰκουμενιστῶν - Ἡ Γνησία Ὁρθοδοξία ἐναντι τῆς Αἰρέσεως τοῦ συγκρητιστικοῦ Οἰκουμενισμοῦ (βλ. ἰδίως Β' 8 καὶ Γ' 11), στὴν ἐπίσημη Ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος (www.ecclesiagoc.gr/index.php/ekklisiologia).

⁶⁵. Πρβλ. Β' Τιμ. γ' 14.